

С. Стефановић

ПОУЧНО-ШАЛЬИВЫЙ
ЗАБАВНИК,

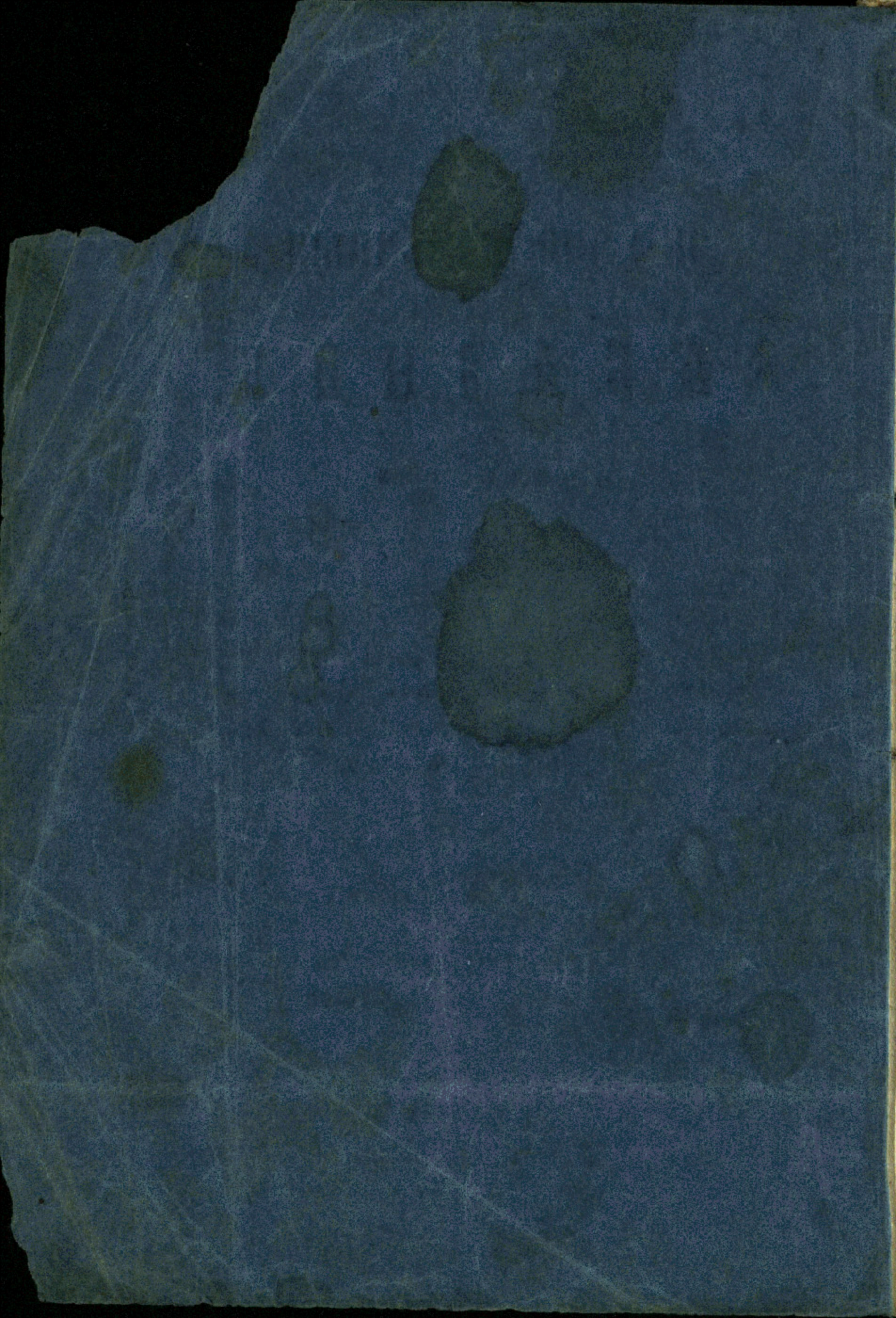
ЗА СВАКОГА ПОЛЕЗАН.

(ИЗВЕДЕНО ИЗ КНИГА СЛАВНЫ СПИСАТЕЛЯ И
УЧЕНЫ ЛЮДІЙ, И УМЛОЖЕНО СА ЈОШ ДРУГИМ
ПОУЧНИМ ПРЕДМЕТИМА.)

Цена € 3 гроша чаршиски.

У БЕОГРАДУ

Штампарія Николе Стефановића 1867.

РП Ср I 66/1867.1

ПОУЧНО-ШАЛЬИВЫЙ

ЗАБАВНИК,

ЗА СВАКОГА ПОЛЕЗАН.

(ИЗВЕДЕНО ИЗ КНЬИГА СЛАВНЫ СПИСАТЕЛЯ И УЧЕНЫ
ЛЮДІЙ, И УМЛОЖЕНО СА ІОШ ДРУГИМ ПОУЧНИМ
ПРЕДМЕТИМА.)

Цена е 3 гроша чаршиски.

У БЕОГРАДУ

Штампарія Николе Стефановиќа 1867.

УЧЕБНИК ПО МАТЕМАТИКЕ

МАТЕМАТИКА

УЧЕБНИК ПО МАТЕМАТИКЕ

Инв. бр. 320321

УЧЕБНИК ПО МАТЕМАТИКЕ

УЧЕБНИК ПО МАТЕМАТИКЕ

УЧЕБНИК ПО МАТЕМАТИКЕ

УЧЕБНИК ПО МАТЕМАТИКЕ

Путем предплате, а и рукопомоћу свога добротвора,

Г. НАСТАСА ЈОВАНОВИЋА,

управителя княжескога двора,

издао :

Андрія Станковић,

пензион. писар полиц.

О Благовестима 1867. год.
у Београду.

Предмети су ове књиге :

1. О дeтиньству и нужди воспитаня.
  2. Наука, кою едан отац у свом филозоф. лекару свом сину предає, како му се у животу владати треба.
  3. Ферман кои є султан Баязит Илдирм, спроводећи мртво тело на Косову погинувшег султана Мурата, Брусанском кади и Сулейман-Бегу, првome већиларчу писао.
  4. Плач на гробу Нѣне Светлости, Княгинѣ Српске Любице М. Обреновића.
  5. Надпис на споменику еднога многoгодишнѣг учителя, књижевника и родолюбца.
  6. Српске народне пословице.
  7. Приповедке, са још другим поучним предметима. И
  8. Разне Српске народне песме.
-

О дешиньству и нужди вос- питаня.

Искусство нас учи, да господар, кад виноград насади и обкопа, таки стара се плотом или другом каквом заградом обградити, да га небы марва потрла; а кад већ грозђе почне зрети, одма он виноградара и стражара у нѣга шалѣ, да небы путници грозђе побрали, и лозе почупали. И тако, с каквом се радосћу ти млади и мали чокотићи, и плотом заграђую, и од виноградара чуваю. Богаташ какав, кои трговину морску води, кад лађу яку направи, на кою 6—7 хиляда дуката потроши, тай, ако е мудар и паметан, найпре корманоша тражи, кои ће ю управляти, па тек после купуе еспап, коим ће ю натоварити; ер у бурно время мало помаже яка лађа, ако нїе корманош предосторожан и искусан. — Богатый земьделац, изобилююћи у стоки, ако има богатотравне горе и поля за напасти е, он нестражи само пастире, кои ће ю чувати, него прибавля

и псе, кои ќе е лаянѣм сохраниявати, и штале прави за нѣово преноѣиванѣ; сан пастира и глед куряка ништа друго нису, него марвено разтрзанѣ и прождиранѣ. — Цареви кад на границама предѣла тврдинѣ подигну, свагда иѣ верним начальницама повераваю, ер манѣ е зло тврдиню земљи оборити, него у руке непријателске пасти. Кои е тако неизображен, да незна нашта се то односи, то се овим разяснява: свакиѣ кои децу свою любви, дужан им е добре наставнике дати, кои ќе иѣ воспитавати; палмово дрво, док е иош младо и нѣжно, лако озебе и осуши се: тако исто дете, ако од младости наставника нема, најлакше од света вара се, и на странпутице наилазеѣи, заблуѣуе. Кои е мудар и разуман родителъ, тай неће ни велике памятности тврдиню, ни најячу лаѣу, ни превелико стадо, ни најплодоносни виноград, ни највеће драгоцености у свету, выше уважавати од доброг и мудрог сина.

И сокровишта, и супружество, и среѣа у пороѣаю и доеню, ништа непомажу, ако синове ваше добрим учительима и наставницима непередате.

Овде ѣу говорити о обштем начину воспитаня, и за узбудити родителѣ на во-

спитанѣ деце свое, навесѣу оно силно по-
 попеченѣ, кое су вождови и владатели у
 том делу имали. — Кад є видіо Марко Ав-
 реліє император, да є природа сина иѣго-
 вог Комода на разкоштво, разпустност и
 безобразлук наклона, сузе су му из очію
 потекле. И одма се почне старати о во-
 спитаню Комодовом, и ако іош ніє быо
 ни телом ни веком одячао. — Предвидѣши
 дакле Марко Авреліє злу наклоност сина сво-
 га, коя ће му много прецятствовати у у-
 правленю царства, заповеди таки тражити
 у целой Итали, кои бы были наставници
 Комодови, и то мужеве найученѣйше, най-
 славніє, живота найнепорочнієг, напоследак
 старце найвеће важности и умерености;
 єр како год што се пра' из чое најболѣ
 сувим штапиѣм изтреса, тако ни єдно ніє
 болѣ средство ко укроѣеню разпуштене
 юности, као строго стараца наставленѣ.
 Скупе се са свію страна многи мудри му-
 жеви, кое он све строго испита: од ка-
 кве су фамиліє, колико кои година има,
 како управляю куѣу свою, какови су у
 среѣи и какви у несреѣи, у каквом су
 уваженю код народа, какове су науке;
 осим тога питао ій є како се у животу
 обходе и каквог су постоянства; єр многи

се налазе, кои су у публичним пословима
 постојани, а у приватним променљиви. За-
 поведи испитати звездочтеце у звездочи-
 таяно, филозофе у филозофији, ораторе у
 ораторству, и то више пута. Напоследку
 избере император из многи мало, из мало
 најмудрије, а од ови најискусније, а између
 ови најоштроумније, а између ови опет кои
 су од највећег рода; ер они се прави вла-
 дѣтеля и вожда воспитатели назвати могу,
 кои су пореклом благородни, годинама ста-
 ри, у животу честни, науком изображени,
 кои сваку луду шалу неупотребљавају, и кои
 су у свему искусни. И будући да су 7 сло-
 бодны художества то на свако художество
 по двоицу избере, да сви скупа еднога вожда
 14 наставника буде. Оне, које е император
 због неспособности одпустио, тако е у том де-
 лу поступао, да е неким веселосћу лица, а не-
 ким пріятносћу говора удовлетворио; неке
 обнадеждіо, а неке званіем и даровима об-
 даріо, и тим е начином одпустио оно мно-
 жество филозофа, тако, да нити се приме-
 тило нити чуло, да се кои потужіо, да му
 се ніе удовлетворило; ер неприличи вели-
 честву кралѣвском, онога, кои из далека
 за удостоити се нѣгове милости, долази,
 од себе неѣалног и необдареног одпустити.

Кад є тай Марко Авреліє император
 пет наставника, због неки узрока, као не
 сасвим способне, одпустио прочим 9 овако
 є, у кнъизи „Декламапія“ на мудре на-
 ставнике говоріо: „Онда се у Руму раз-
 гласіо, онда се по целой Италиі распро-
 стро глас попеченя, кои є од мене про-
 нешен за изтраживанѣ добры и мудры му-
 жева, кои бы наставници сина мога Ко-
 мода были: и изнашавши такове, задржао
 сам најболѣ и најсигурніє, и премда сам
 се у том много трудіо, опет нисам мом
 делу удовлетворіо, єр добри кралѣви у
 важним делима, дужни су не само искати
 совета од свію добры, но и са свом сна-
 гом валя им се старати, и с мртвима раз-
 говарати се. С почетка было вас є 14 на-
 ставника примлѣни, но одпустивши 5 оста-
 листе 9 кои, ако сте заиста мудри, неће
 вас дѣло мое увредити. Невалялим раѣа
 се из мудрости ненавист, а добрим раѣа
 се из оскудости удивленя искусства. Нека-
 жем: да мужеви мудри нису страстима чо-
 веческим подложни, тако као и други люди,
 то есте, ни єдно художество или вежество,
 ніє кадро нас из беда човечески изтргнути:
 но у том се само чудим, да мужу мудрому
 ништа небыва на удивленѣ или увреду;

свет заиста свет єст; цео свет єст скан-
 дала; мудрог мужа дух, ако бы се у сва-
 кой ствари узнемириво, то бы значило, да
 у никаквой ствари ніе постояи. — Но да
 се на мой предмет повратим. Я сам вас
 узео за наставнике сина мог; зато поми-
 слите, да сам између многи изредны, вас
 избрао мало, да између вас мало син мой
 изредан постане. Єр како год што є дуж-
 ност отца сину свом доброг наставника
 тражити, тако є и дужност наставника,
 доброг ученика повратити. Сина мог Ко-
 мода у порти Остіенской две године дои-
 ла є дойкня. Мати Фаустина, у Капуи,
 опет две године млеко и нѣжним єлама
 ранила, кое све без мое волѣ ніе было; а
 я као побожный отац, желіо бы 20 година
 с ным управляти, єр у наслѣднику кра-
 лѣвом выше действує єдна година у на-
 ставленю, него 20 година у нѣжности дой-
 кинѣ мало знаюће расуждавати, и чудне
 наклоности матере родившега; а деца, коя
 незнаю много расуждавати, она само на
 настоєћа дух свой управляю; а у колико
 є полезніе наставленѣ од нѣжности, о том
 они ништа неће да знаду. Но муж мудар
 и многорасудлив необзире се само на про-
 шаста, него прилѣжно и у будућност про-

ницава; ер онай се неможе назвати му-
 дрим, кой се о єдной само ствари брине.
 Син мой Комодус родіо се последнѣг Ок-
 тобра у вароши, коя лежи на Дунаву, и
 сваке године нѣгов дан роѣня я торже-
 ствуем; тако исто свакій дан валя ми се
 опоменути оног дана, у кои сам га на на-
 ставленѣ вама предао. И іош ми выше овай
 дан приводити треба на памет, него дан
 нѣговог роѣня; ер и Богови су га мени,
 а я вами предали смртног, као човека;
 вы пак треба мени и я Боговима, да га
 повратим безсмртног, као мудрог. Шта іош
 да кажем, ако много узважавете то што
 сам казао, выше вам валя уважавати ово,
 што ѣу вам казати: Кад су Богови благо-
 волили, да я сина од супруге мое добіем,
 и судбено определено, да я таковог имам,
 коме су они душу, као човеку између люди
 дали, а од мене опет тѣло, (плот) као
 безсловесно између бесловесны приміо; вы
 ако узхтете, можете учинити, да буде Бог
 између Богова, с притяжанѣм вечне славе;
 ер владѣтели, ако су горди и разпуштени
 ништа друго него безчестіє, ако су честни
 и мудри, себи чест и славу приносе. Я вес-
 ма желим, да вы ту ствар добро уразу-
 мете, и точно ю свагда испитуете; ер об-

ште е правило: да свагда ствар драгоценна, ако е притяжаоцу непозната, ни од какве не важности. —

Єдно вас питам: син мой Комодус, кад е од Богова мени дат, шта е друго кромѣ плоти смртне и трулежи подложне примію, по кое уништоженю, живот му е окончан. Но ви га у тако преимуѣственной наставляйте науци, да из нѣ безсмртіе заслужи. О кад би он сад знао, како му е плот, кою сам му я дао, нарушима и слаба, а напротив мудрост драгоценна, кою ће те му вы у срце ули, онда бы он вас добрим оцевима а мене очуом назвао. Онај е правый отац, кои нас наставля, како нам живити треба, а онај, кой нам само дае плот за умирањѣ, ест неправедный очух. И заиста мы натурални родители деце наше, ништа им друго нисмо, него свирепи очуви, од кои ништа друго нису примили, него ум туп, безчувствен, живот кратак, плот трулежи подложну, чест млогоцену, здравлѣ сумнително, богатство теготно, среѣу променљиву, смрт ужасну, и напоследак природу безконечним променама подложну. Немойте мислити да е то мала ствар, кад вам сина мог воверавам. Быти управителѣм и наставником владѣ-

теля на земљи, ест носити званіе Богова,
 кои су на небу; ер нѣм управля се онай,
 кой ће нас управляти, учи се онай кой
 ће нас учити, воспитава се онай, кой ће
 нас воспитавати, казни се онай кой ће нас
 казнити, заповеда се напоследак єдном,
 кой ће монарх бити, и свету заповедати.
 Да ствар у краће кажем: онай є заиста,
 кой воспитава вождове и синове великаша
 корманѡш на лађи, баряктар у войсци,
 вожд у путу, управитель царева, отац си-
 рота и свою сокровиште. Нема за државу
 болѣга сокровишта од цара, кой ю мирно
 и мудро управля. И што найвише морате
 знати: Кад вам сина на воспитанѣ предаем,
 више вам даем, него што бы вам мою власт
 дао. Ер наставнику, коме се син предае,
 треба помислити: као да он нема отца, и
 тако сва слава или безчестіе, кое бы син
 заслужио, не отцу но наставнику приписуе
 се. Старайте се дакле Богове умилостиви-
 ти, да ако сте досад у воспитаню други
 синова бдили, у воспитаню сина мог бу-
 дете пребдителни, то сама полза целог цар-
 ства изискуе, а обште свою спасенѣ, пред-
 поставля се спасеню и ползы приватны
 людій. У наставленю и воспитаню синова
 обична є та погрешка родителя, да ій у

академіє и шксле даю, да говорити науче;
 у наставленю сина мог Комода нек небу-
 де то, то есте, да га ненаучите много го-
 ворити, него нека се научи дела полезна
 извршавати; ер у том се слава вождова
 састои, да су у своим делима прилѣжни
 и точни, а у речма, кад говоре, да су ве-
 сма предосторожни и обозрителни. Кад мла-
 дићи много година у школама и академія-
 ма проведу, и родители велику суму но-
 ваца на ньово ученѣ потроше, ако им
 синови препирати се, и лепо латински или
 грчки говорити знаду, макар како разпу-
 штени и порочни были, родители мисле
 да су најболѣ у том поступили; выше сад
 уважаваю многоговорльивога оратора, него
 филозофа добродѣтелнога. О бедни кои сад
 у Риму живе, и бѣдніи кои ће им после-
 довати, Рим већ ніє оно, што є быо. Ста-
 ри су слали синове свое у академіє, да се
 науче мало говорити, а сад ій шалю, да
 се науче много говорити. Онда су се учи-
 ли, да буду мудри, и у свему умерени,
 а сад се уче быти разпуштенима, и што
 є іош најгоре: Из академія и гимназія,
 одкуда су сви изилазили мудри и мирни,
 сад излазе само оратори, говорльиви и не-
 мирни: да, ако им се свети Римляна за-

кони еданпут у неделѣ прочитаю, десет
 пути на дан против нѣи греше. Шта іош
 да кажем? Данас су тако суетни люди,
 да се с тим веселе, кад виде синове свое
 са старима препирати се. Вы пак овако
 поступайте: найвећа ће ми слава быти, ако
 Комодус мой друге, не говоренѣм, но ћу-
 танѣм, не неумерносѣу у делима, но мир-
 носѣу у животу, не брзосѣу у говору, но
 извршаванѣм славны дела, превосходи.
 Добрим людма наймиліе е много радити,
 а мало говорити. Разсудите добро друзи,
 я вам данас воверавам решенѣ мое као
 отца, спасенѣ Комода, као сина мог; сла-
 ву Рима као отечества мог, мир грађана
 као подчинѣны мои и управленѣ Италиі
 као отечества вашег; на кратко: воверіо
 сам вам мѣр, тишину республике наше.
 Ко ме се дакле такова башня поверава, тай
 нетреба ни под кой начин да буде сан-
 льив; великом повереню између мудры и
 благородны, мора одговарати найвеће при-
 дѣжанѣ. Ништа выше од вас нежелим, него
 да сина тога Комода тако воспитавате: да
 од Богова побожност, од филозофа мудрост,
 од стари римляна добродѣтели, од ста-
 раца и дугоискусны совет, од младежи рим-
 ске дух, а од вас наставника тишину, и

од своју добру добро, — као наслѣдіе од мене да прими. — Онај є правый владѣтель и владѣнія достоян, кои кад на пространо свое кралѣвство посмотри, непрестано мисли о управленю тога: како бы свима на ползу быти мого. — — —

Ништа се више од доброг отца спрам сина неизискуе, него да га удалѣног од сластолюбія вовери добродѣтелном и мудром наставнику, кои ће га настављати, воспитавати и учити; и кои, ако добар буде, быће отцу на славу, себи и вама на чест, целой республики на ползу и украшенѣ. Мислим да се овой ствари ништа више придодати неможе.

Наука, кою єдан ошач, свом сину предае, и советуе га, како му се у живошу владати валя:

„Сине мой, немой ништа твога живота неправо чинити; немой никога вреѣати; али си чувай, да небудеш свуда врло добар, милостив и подашан, єр су често они, кои су у невреме и гди неваля преко мере милостиви и подашни были, найпослед-

сиротиньом, неблагодарношћу и с досадам награђени бивали. — Правой и безазленой сиротиньи међутим душом, срцем и руком помагати, ствар є, кою добродѣтель и благослов отца небеснога наградити и венчати непропушта. — Неодобравай све што чуєш и видиш; єр ко свашта одма одобрава и прима, после се кає, стиди и вара. Сумняй се найпре о свему, што ти се приповеда и говори; досга є понайвише, ако само полак од онога узверуєш, што ти се казує и предає. Неверуй никакве чудне ствари, коє нису на природним законима основане. Свако врло високо и чудновато бунцаиѣ учены или други людїй, коє ти неможеш постићи и разумети, или коє никаквый паметан човек неможе изтолковати и одобрити, одбацуй као сваке будалаштине и неваляле ствари. Мудрост и истина треба да є ясна и проста.“

„Научи се, колико є могуће, ништа нечинити, док си у ватри твои страсти, єр ћеш се тако много реће каяти, што си ово или оно урадио. „Я би те зато за цело избїо,“ рекне плутарк свом робу, „да нисам сад тако срдит и єдак.“ — Немой се никад с глупима и тврдоглавима инатити, нити їй силом натеривати, да твою науку

и твоје мисли приме; ко ніе нигда ништа научіо, и већ у свом незнању окорео, онај ніе рад нигда ништа ни научити. Окореола глупост и превара скоро се нигда неможе очистити.“

„Люди лажу, да друге само преваре, или зато, што су нњи други преварили. — Немой никада лагати, сине мой! али се чувай, да те никаква лажа непревари. Даже се ругаю онима, кои им лако верую, или гледе, да се у чему год од њине слабости помогну.“

„Онај, кои се може уздржавати и у своим пословима при ладной крви владати, као свакій мислећи филозоф, може у данашња времена миран, и већ с тим до полак срећан бити; ер се тако свагда може од преваре и шкодљиве итости сачувати. Ако дакле твоје срце и тело до мере мудрости утврдиш, имаћеш добар темель среће и културе. Све преваре, које су ми срце и живот огорчавале, отуда су долазиле, што сам у првој ватри мога срца люде за болъ и веће држао, него што су ямачно были; што сам неразумне и чудновате ствари одма као нешто учено добро и истинито сматрао; што сам туђим речма и наукама лако веровао. Срећан е

онай човек, кои е кадар с ладном крвлю и мирним духом свашва найпре испитати, прегледати и промѣтрити.“

„Сине мой! жица твога владаня свагда нека е глас поштеня или стида, кои е с тим скопчан, или кои се од тога родити може. Држи много на твою чест, и недай се лако од други срамотити и газити.“

„Мудар човек се труди, да беде одржи и поднесе, али он сам нигда нетражи беде, опасности и юначке борбе. Ако претнѣ други, или догађае страшны беда, станеш слободно дочекивати и е' ладном крвлю сматрати, то ће се теби свака страва и опасност до полак маня, него другима и него што кад-кад ямачно ест, показати. Управо небы требало нигда да стра' твое срце пробія; врло е редко што добро учинѣно было, што се од стра чинило.“

„Мудрост и разум треба да управля наше послове, да, и саму добродѣтель, и да им границе полаже. Свакій корак нашега поступка валя са острожности и с памеѣу измерити. Две крайне свагда треба избегавати; ер кое рад найвишу добродетель показати и чинити, често пада у друго коло, у грех и зло. Ко се преко мере много труди, да много нетроши, бива твр-

дица и сребролюбац, ком бы одма требало магареће уши дати, као мидасу, да се од други поштени и добри людїи разликуе. Некїй нїе рад быти горд, па најпосле постае мамлаз, кои пред сваким пузи и сваком се подло улагуе. Ко се яко бои, да што врло брзо неучини, може скоро у свима своим пословима млитав и спор быти. Неки се яко чува, да га нове ствари непреваре, па се стари обичая и рђави ствари, као пїян плота држи, и неверуе, да оно што є ново, може лепше и болѣ быти, него старо и дотрајано. Мудрост и памет дакле нека буду верный вођа свїю люди. Ово упамти сине! И гледай да се по томе владаш.“

„Кад дођеш у велике градове и стране землѣ, а ти се старай, да свуда люде, о којима може быти много држиш, у великом брою и у њиной правој вредности или слабости познаш, и да о свему, што чине, право мислиш и судиш, како да ти и добро и зло на науку служи. Свагда ми с тим выше држимо и мислимо о ствари-ма, што смо выше од њи удалѣни. „Ми смо велика деца,“ вели Сенека, „у свему скоро оним малима равни.“ Мала се деца плаше и бою и од свои сродника, познаника, и дру-

гова пошто се ови другојачіе обуку, и на лице какву маску метну. Треба се научити, сваку ствар без наочара и као што ест сматрати, и сваком човеку, који е рад преко мере великій и страшан бити, с лица маску скинути, да се види и позна, као што ест, с његовим нравним чертама. Тако нам се ни многи неће онако страшни и грдни чинити, као што су иначе под лафовом кожом.“

„Читай, сине! често, што е добро и поштено; ер се у читаню памети учимо, у читаню се мы забавлямо у самоћи с најмудрим людма и филозофима. Њине књиге ослобођаваю нас из робства глупости и суеверства, и воде нас на пут истине. Из њиной исторія у чию познавати зликовце, крвнике, с њима још и добре и вредне люде; из њи видимо, шта е будалаштина света, како е непостояна сређа, како се награђуе али и утаманю е и гази добродѣтель, казни али и триумфира греј и зло. Исторія нас дакле може научити, да ово чинимо, а оно презиремо и оставлямо, да бежимо од зла, и чинимо добро, она само нас може до лепе мере мудрости, само ако од нарави нисмо яко на будалаштине и на зло наклонѣни, дотерати. Дела

вишія и стихотвораца могу наш дух с лепим стварима забавляти. “

„Међутим бы ти я сине, све романе и оваке шкайлыве брошире запретио. Али класическе књиге велики мужева, коя ће свагда добра быти: књиге крчки, римски, енглески, француски, немачки, славни филозофа и класически списателя (међу којима и наш добрый Доситей лепо стои) нека свагда, осим наука твога званія буду твои у чителѣи у читаню и у владаню. Учи науку природе при том темельно и као што е сама натура предае, па се небој да ћеш у овај или у онај греј и франатизам пасти.

Ферман

Кои е султан Баязит Илдирм, спроводећи мртво тело на Косову погинувшег султана Мурата, Брусанском кадїи и сулейман бегу, првоме већиларчу писао.

Године турске 791. а од рођења Христова 1389.

(Превод с' турскога)

Теби Брусанскїй кадїо, кои си најдобродѣтелнии из међу свештеника (Шевлана)

еднога Бога познавајући, кои си извор му-
 дрости добродѣтели, наслѣдник пророкови
 знаня, и кои си предмет мое царске благо-
 наклоности, (некати се у множе добродѣ-
 тели) и теби, мой веѣиларче Сулейман
 Беже! кои си највернии из међу верни ши,
 кои си цвет мусломанства и украса пре-
 светле меке и медине, (нека довека у чести
 останеш) кад овај мой высокій ферман
 приспе, знано буди, дасе є, по држаню
 битке, коя се є по наредби Божіой на
 Косовскомѣ полю догодила, мой отац султан
 Мурат, кога є живот біо срећан, а смрт
 мученичка, при свем том што се є он после
 у сну виђеног сана свевишнѣм творцу молю,
 да га мученичества удостои, невредим у
 подпуноме здравлю с боишта у чадор, кои
 є до неба узвишен, повратио; па баш кад
 смо највећу радост и задовољство у жи-
 вали, гледајући како се одсечене главе
 банова под плочама коньски ногу валяю,
 како неки с вечаним рукама, а неки с
 испребияним мишицама стое, онда є из-
 ненада єдан именов Милош Копилић, до-
 шавши с лукавством и притворношћу казао,
 да є исламску веру приміо, молећи да се
 у ред победу одржавајуће войске прими. —
 И кад є по молби нѣговой пропуштен быо,

да ноге светлога цара цѣлує, он є, у место да то изврши, отровный ханцар, кои му є у рукаву сакривен быо, неустрашимо на дично тѣло пресветлога цара управіо, и задавши му тешку рану, напоіо га є мученичком сладком водом (Шербетом). Он є већ уведен у ону класу, кою є свемогућій творац за мученике, пророке, верне и безпорочне установіо. Нѣгова, птици подобна, душа лети сада по райским ружичним цвѣтем засађеним польима. (нека се благодат Божія на нѣму изліє) Пошто є реченый Милош ово дѣло произвео, нагао є испред войника, кои су се као звезде на небу блистали, бегати, но од храбри войника буде стигнут и на комаде изсечен.

Чувши я за овај догађай, у путіо сам се быо к мученичкѡй постели, но нѣга, цара, мртва затечен, а у исто оно време десило се є, те є и мой брат Якуб бег, у вечност отишао. Я сам светлећи се сандук с тѣлом мога оца, с поверителним людма послао, да се тамо сарани; тако дакле, кад буде тамо тѣло пресспѣло, вы ће тега саранити, без да икоме овај догађай обяснавате, већ да напротив пред светом знаке победе у кажете, како неприятельи небы было у станю штогод примѣтити.

Тако да знате, и овоме моме светоме
знаку да вируете.

Писано у половини месец Шабана 791 г.*)

ПЛАЧ

НА ГРОБУ НЪНЕ СВЕТЛОСТИ,

КНЯГИИЪ СРЪСКЕ,

ЛЮБИМЦЕ М. ОБРЕЖОВИЦА.

ПРЕМИНУВШЕ У НОВОМ САДУ

14. Мая. 1843. године.

од

СВЮ ЗА НЪОМ ТУЖЕБИ СРБАЛЯ.

О! да чудна с' судбо овог света,
Едном с' добра, другом си проклета;
Разгнѣвила зар' си срце тако,
Да немило србе казниш яко.
Зашт' нам шайку непоштеди благу?
Зашт' смрт од нѣ неодагна к врагу?

*) Примедба. Оригинал овог султановог фермана чува се у Цариграду, где га е бивши княжеско-срб-скій хапуѣхая, господин Константи Николаевић, у препису добавіо и овамо у Београд послао.

Зашт' іой живот неостави дуги,
 Да са њиме олакшамо туги,
 Да нас гледа, саветує, учи,
 Зашт' іой земљи ладно тѣло вручи?
 Плачи србе, плачи и јучи!
 Менторицу смрт од нас изключи,
 Кою рађа вѣковима мати;—
 Судбо! Судбо! што іой дан у крати?—
 С Богом душе преблажена нами,
 С Богом! криєш ах! лице у тами;
 С Богом мати! син се прашта смерный,
 Миле вѣри и сви срби вѣрни,
 Коино ти скупа єдно желе,
 Єдно желе и овако веле:
 „Нек' те вышний Бог за труд награди,
 Неы' ти души неба мѣсто сгради,
 Где беш вѣчно гледат' Бога лице,
 Слушат' дивне анђела пѣсмице!!

Сложіо

Д. М. Т.

*Надпис на споменику еднога
млогогодишнѣг учишеля, књи-
жевника и родолюбца.*

I.

Надпис на надгробном крсту спољне стране.

Стан' те ко јошт свет ужива.

Опомен' те с' вы и мене;

Тѣло мое овд' почива

Испод ове ладне стене.

Судбина е ова свима,

Свакѣй умре ко се роди.

Свак путању едну има,

И та едина гробу води.

II.

Надпис на крсту с' преднѣ стране.

„После дуге тешке борбе,

Претрплѣног јада зла,

Падо и я нечаяно, у наручѣ тешка сна. —

„Живот тра е и преста е

Останак е шака пра',

Сласт и жеља све изчезне,

Као слика празна сна. —

„Само едина вера прати,

У ужасный' гроба мрак,
Светый снажи воскрешава
И превѣчныи' ствара зрак. —

„Сеѣайте се горди смртни.
Да сте вы још гости ту,
Да ће те се и вы вратит,
Майки вашой у земљу. —

„И над вамаћ можда сутра.
Што читате надпис сад,
Кукат люба и дечица,
Као моя сирочад.“

III.

Надпис на надгробной плочи.

Кад последний часак куцне,
Кад' с заклопе очи мое;
Уста ова кад се смрзну
Тѣло ладно кад' с опое.

Кад дар неба, дух премылый,
У наручя оде Богу,
У свет вечный — да истини
И предстане суду строгу.

Кад на гробу мом зеленом
Стану с' мила србчад играт,
И с камена леденога
Надпис од пра стану брисат.

И кад виде на камену,
 Да ту лежи родољубац,
 Па поклоне том спомену
 Признателан кой пољубац:

Онда ће ми рајом рай бит'
 Онда ћу се веселити —
 Науке ће мильй народ
 Онда тражит и любити.“

Српске народне пословице.

Искесио зубе, као лисица на шипак. Ва-
 ля да є негда лисица, видећи како се ши-
 пак црвени, хтела да га єде, па є избоо
 по устима, зато се после, кад га є видеда,
 срдила на њега и кесида зубе.

Єси ли ти падао с тавана. — Питао На-
 срадин оца лекара, кога су му били доз-
 вали да га лечи, кад є пао с тавана, па
 се убио. А кад є лекар одговоріо да ніє,
 он га отерао и казао, да дозову човека
 кой є падао с тавана.

Южву Божићу и пријатељском колачу
 неваля се радовати. Єр кад є Божић южан,

не само што є за люде нездраво, него и зима после у невреме досађує и чини штету; а пріятель ако донесе єдан колач, он поєде три-четири. па кад пође, валя опет єдан да понесе.

Мини га сабля, минн га пушка. — Некакав човек кой се скоро біо оженію, опремао се на войску, а жена почела удевати конац у иглу да нешто зашіє, али будући да ніє добро видеела, то ніє могла одма да удене, него све промашала мимо ушице иглене, говорєћи. „Мини га сабля, минн га пушка!“ Као да муж неосети, да є она слаба вида, него да рече да она нѣму врача; али он опази штає. па іој рече: „Минуло є мене свако добро како сам я тебе узео.“

Што се у вече говори, у ютру се неспоминѣ. — Приповеда се, како є некакав цар, чини ми се ніян, увече говоріо нешто, од чега се после покајао; кад у ютру дођу к њему она господа, коя су у вече код нѣга была на разговору, а то он узе нож, па гради мале шильчиће; кад га они запитаю, шта ће му то, а он одговори: „да

турамо у нос ономе, кои бы споменуо за оно, што е синоћ говорено.“

Шума ти мати! Бежи у шуму! приповеда се, како е некака мати, натерана од арачлиѐ — кои валя да ниѐ србски ни знао добро — звала сина кући: „О сведилѣ! Шума ти мати, грма сехвати. Уз'о час' пошо, харачлија е дошао.“

Воль ти пити, воль капу купити. — Приповедаю шіјаци у шали, како е Херцеговац с обале баціо талир у воду, да даруѐ жабу, што му е крекећући казала, ђесу му конњи, коѐ е тражіо. Кад талир падне на жабу, она екне и да од себе глас „пит,“ а он мислећи да она пита: оће ли за оне новце пыти, одговори іой: „воль ти пити, воль ти капу купити.“

Ђера туре Кралѣвића Марка. (Али кад се Марко поврати. —) Дође Турчин слепцу, кои е код Манастира певао, па му пружи пару, говорећи: „на ти, слепи пару, али да ми певаш песму каку я оћу, я сам Турчин.“ Слепац узме пару, и захваливши му по свом обичаю, размане гудалом и залева:

„Бера туре Кралѣвића Марка.“

А Турчин: „Бера море, да!“ а „то є песма,“ ей меанѣя, подай му ракиє. „Слепац испивши ракию размане гудалом далѣ:

„Бѣжи Марко преко поля равна.“

„Бѣжи море, да! Хоће Туре да посѣче; и хоће вала, и вредное,“

„Кад се Марко натраг повратио“ —

„Бак, ана се ни ситим,“ (гле майку му.)

„П . . . а Туре и себе и коня.“ —

„Их курво борава! Пару дай, ракию блюй; нити валяш ти, нити валая песма.“

Приповедке:

I.

Природный знак родительског почитаня.

У књизи названој „Театор живота човечіег“ налази се следуюћа повѣст написана, која се у Скити случима. Отац некій имао є три сина, од кои два су была из незаконог брака рођена. Ово ником, ни самой деци ніє было познато. — Отац нѣов умирући начини тестамент, и єдног од нѣи наследником остави, изключивши оне, кои су у незаконном браву рођени; а притом у

истом тестаменту незначи, кои є законый син, и кои су незаконни. По смрти отчиной, кад се отвори тестамент, виде синови, како є сумнительно и неизвесно за ньи учинѣно. Они се уплаше, єдан другог сма-траюћи и дивићи се. И никакви судія у распри овой немогаше ій пресудити. Незакони говорише, да су оны закона и правилна деца отца свога, а правый ошет и законобраничный усиливаше се доказати, да є правый син свога отца. Немогући у распри овой согласити се, поднесу дело суду и цару на расправу. Дело се узме у рассу-ѣенѣ, призову сву троицу пред себе, о-поминюћи ій, да право кажу, кои є од ньи законобратно роѣен. Испит овай дуго є над ньима држан, но никако се до истине доћи ніє могло. Видећи Цар, да у делу овом ніє лако пожеланог успеха очекивати, заповеди мртво тело отца ньиовог принети и к дрвету привезати, па онда се даде сва-ком од ньи троице стрела, с налогом, да у тело отчино стреляю, и кои отца свог у сердце згоди, тай ће правый и законый на-следник быти. Сав двор Царскій и из окол-ны места народ, скупи се позоріє ово видити. Првый узме стрелу, и близу сердца погоди мртвог отца; и други тако учини.

и он не далеко од срца удари. Сад е дошло да и трећій стреля. Он узме стрелу и на нѣга упре, но на еданпут бризне плакати, и бацивши на землю стрелу свою рекне: „Он е мени учинио млога благодарѣня, па зар с тиме да му благодарим? О, далеко буди то од мене за варљиви и ништа невредѣћи новац: Зар я да скверним руке крвлю мога родителя? Он е мой отац, а я нѣгов син: Цар нека изволи поставити наследником кога е нѣму драго, а я волим ову стрелу у мое тело сатерати, него да на мога отца стрелям.“ — Видѣћи ово цар, и чуюћи нѣгове благородне мисли, объявига и наименуе наследником, а ону двоицу изключи.

II.

Женскій Ценовник.

(Од Русоа, славног списат. Франц.)

Поменутый Филозов Русо, буде еданпут запитан: колико свойства и каковы качества една девойка притяжавати мора, да мужа едног у срећити може? Дубоко проницателный филозоф брзо следуюћи ценовник девоячкій изрекне:

Лепота вреди о, домостроительство о, изображенѣ о, богатство и новци о, доброта срца 1. — Но ово се слабо разуме, айде да разрешимо: Кад девојка или господична каква ништа друго неби имала, осим доброте срца, то бы 1. важила. Но ако бы лена, и богата притом была, то бы у 10. важила; а кад бы јошт выше овы качества присаюзила, то бы она у идеалном уваженю на 100. или 1000. а найпосле, кад бы сва качества себи присвоила, важила бы у 10,000. Но сва качества без доброте срца ништа друго небы была, но само ред 00000. — Тако е русо пре сто година мислио, али е сад сасвим другчѣ. Ценовник овай девојчкѣй, сасвим се променю саданѣг века, и рекао бы, да новцы 1. важе, сва друга пак за 0.

III.

Строгост отца спрам сина.

Некѣй човек именов Ракоцес, имао е седам синова. Од овы наймлађи, именов Картомес, подрзльив преко мере младиѣ, чиню е по свакѣй дан браћи својой млога зла. Отац га е непрестано милостиво опомињо и речма казню, да се тога овани.

Случайно у то време дођу у тай предѣл судци они, кои су по заповести краля Персиског све провинціе обилазећи, право проповедали, и зато су се некад називали очи краля. Разумевши Ракоцес да су ту судци, счепавши сина, веже му руке наопако, и доведе га пред њи. Овима, кад е сва зла која е он починио, изчислио, искао е да смрћу погине. Таким нечувеним отца противу сина прошенѣм поражене судіе, зауставе се од изреченя суда, и обойцу к Артаксерсу, краљу Персиском одведу.

Кад су пред краля дошли, запытај краљ: „Дакле ти отче моји беш очима твоима гледати у мираюћа сина“? „Неустрашимо,“ одговори. Будући, да кад я у башти горко салате лишће и коренѣ одбиям и сечем, то из тога никакова зла, матери њина, то есте, сама салата неосећа, него још болѣ процветава, и већа и слаћа израсти. Тако и я о краљу. Кад увидим, да му е неправда забранѣна, и онај да гине, кои е и кући мојој и браћи својој много шкодио, онда ћеду мои послови болѣ напредовати, и заедно с прочим моим синовима срећно и спокојно живити. —

Кад ово Артаксерксес саслуша, заповеди праведном Ракоци међу краљѣве судіе

сести, казавши прочим судіяма ово: „Кои є тако право о своим собственим синовима судіо, тай ће без сумнѣ и против други правдолюбив и неподмитный судія быти.“

За тим младића предстоєће ослободи казни смрти, претећи му строгом каштигом, ако у будуће уважен буде, да є штогод подобно пређашнѣм учиніо.

IV.

Равинска Мудрост.

Крепко стои брег у землю у сажен — гвожђе га разруши — јако є и тврдо гвожђе — ватра га растапа — опустошителна є сила ватре — вода ю у гаси, — грабљива є сила воде, — облак є однесе — несрећу предвозвештавајући прети облак — оркан га разтера — страховит є и стрепећій оркан, — човек пркоси сили нѣговой. — Млогомоћан є човек — туга га обара — люто мори туга и жалост, — вино ю разтеру є — велико є действо вина — сан га уништава. — Свеуништавајући є сан смрти — добродѣтель преживи, и нѣга побеђава! Тако се и пише у светом писму: и правда пребивает во вѣк вѣка.

I.

Побожне Песме.

а.,

Крштентъ Христово.

(од неког учителя Проке, родом из Пирота, с бугарске границе.)

Извила се света гора зелена;
 То небила света гора зелена,
 Већ то была света црква Софія;
 У нъой пою шестокрилни анђели,
 Код' нъи дошла света дѣва Марія,
 Држ' у руке Христа Бога истина;
 Говоре іой шестокрилни анђели:
 „Тако т' Бога света дѣво Маріо!
 „Ти отиди у ту башту зелену,
 „Па набери крштогранѣ зелено,
 „И отиди Крстителю Јовану
 „Пред нъиме се поклони,
 „Црну земљу полюби,
 „Па му онда кажи:
 „„Кум да си ми, Крстителю Јоване!
 „„Ти да крстиш Христа Бога истина““
 Ведро се небо расклопи,
 Црна се земља затресе,
 Док крстише Христа Бога истина.

6;

Опет Крштень Христово.

(из црне горе.)

Пошетала пречиста госпођа,
 Она земљом и свиѣтом шета,
 А на руке носи сина свога,
 Сина свага Исуса Христоса;
 Она срете Крстителъ Јована,
 Овако му говори госпођа:
 „Айд овамо, мой Јоване куме,
 „ Да идемо на воду Јордана,
 „ Да Крстимо Христа сина мога;“
 Оданде се беху подигнули,
 И дођоше на воду Јордана.
 Стаде Јован крстит кума свога,
 Од' страха му књига испанула;
 По га пита пречиста госпађа:
 „Што бы тебе, мой Јоване куме?“
 „Како што е моя мила кумо!
 „Помами се Јордан вода ладна,
 „Ене хоће вода потопити;
 „А сва гора попада на траву,
 „А погледай више себе кумо!
 „Ка' се сломи небо на четворо.“
 Говори му пречиста госпођа:
 „А не бой се, мои' Јоване куме!
 „Е се ніе вода помамила,

„Но се вода куме посилила,
 „Е се хоће од Христа посветит’;
 „А гора се Христу поклонила;
 „А ніє се небо саломило,
 „Но анђели небо расклопише,
 „Да гледаю, кад Христа крстимо,
 „Ено геспод на источна врата!“
 Светый Іован кнѣиге узимаше,
 Те крстіо Христа кума свога,
 Іован Христа, а Христос’ Іована.
 Од таде су крста настанула;
 Све за милост бога великога.
 Да нам’ буде свагда на помоћи!

 II.

*Песме, коє се певаю уз часный
пост.*

В;

У почетку часнога поста.

(Певаю девојке у Срему.)

Часне посте запостисмо,
 Нову грађу изнесосмо,
 Белу цкрву саградисмо,
 У нбой пою светительи:

Светый Петар и Никола;
 Две им' сеѣ одпеваю:
 Анђелия светом Петру,
 А Марія Николаю;
 Туд' се дала танка стаза,
 По нъой шеѣ Божя майка,
 Води Бога за ручицу,
 У свилену кавадиѣу,
 И у жути ципелица.

г;

У очи Лазареве Суботе.

(Стану девојке у коло, а пруже руке од себе,
 па дигну мушко дете, те иде преко руку, а оне
 певаю:

Лази, лази, Лазаре,
 Те долази до мене,
 Приватай се за мене,
 За свилене рукаве,
 За свилене мараме,
 За клечане кецелѣ.

д;

На Цвети на ранилу.

Пораниле девојке,
 Ёло ле, Ёло, добра девојко!

Пораниле на воду,
 Ёло ле, Ёло, добра девојко!
 Ал' на воду Ёленче,
 Ёло ле, Ёло, добра девојко!
 Рогом' воду муџаше,
 Ёло ле, Ёло, добра девојко!
 А очима бистраше,
 Ёло ле, Ёло, добра девојко!

є;

О Благовести и о Мученицима, на ранилу.

Рани коня Радивоє,
 Девојке те претекоше,
 Ведром' воду замутише. —
 А што ће им' рано вода? —
 Да оперу брату руо,
 Да га пошлю у сватове.

ж;

Раниле девојке
 Кроз гору на воду,
 Стражбу оставляле
 Маргиту девојку.
 Подвикну Маргита:
 „Бре беж' те, девојке!
 „Нешто зазвекета „
 „Нешто затрепета;

„По трепет' се чини
 „Кралѣвићу Марко,
 „По звукет' се чини
 „Милош Обилићу.“
 Ал' говори Марко:
 „Мол' Бога девојко,
 „Где сам' изболео;
 „А твоя бы майка
 „Синотњицу пила,
 „Синоћ донешену,
 „Црепом' покривену,
 „Праом' нарушену;
 „А моя бы майка
 „Ютрошницу пила,
 „Ютрос' донешену,
 „Штитом покривену,
 „Цвећем нарушену:
 „Смилѣм' и босилѣм?

Ш.

Разне веселе и шаливе песме.

3;

Српска девојка.

У Милице дуге трепавице,
 Прекриле јој румен Ягодице,
 Ягодице и біело лице;

Я є гледа три године дана,
Немого іой очи сагледати,
Црне очи ни бієло лице,
Већ сакупи коло девояка,
И у колу Милицу девойку,
Небы ли іой очи сагледао.

Када коло на трави играше,
Беше ведро па се наоблачи,
По облаку за севаше мунѣ,
Све девойке небу погледаше,
Ал' негледа Милица девойка,
Већ преда се у зелену траву;
Девойке іой тихо говорише:

„Ой Милице наша другарице!

„Ил' си луда, ил' одвише мудра,

„Те све гледаш у зелену траву,

„А негледаш с' нама у облаке,

„Бе се мунѣ вію по облаку?“

Ал' говори Милица девойка:

„Нит' сам луда, нит' одвише мудра,

„Нит' сам' вила, да збіям' облаке,

„Већ девойка да гледам' преда се.“

и.,

Испунѣна желя.

Бога моли момче неженѣно,
Да се створи край мора бисером',

Гди девойке на воду долазе;
 Да га купе себи у недарца,
 Да га нижу на зелену свилу,
 Да га међу себи под гроца,
 Да он слуша, што коя говори:
 Говори ли свака о својему,
 Говори ли драга и о нѣму.
 Што молио, то му Бог и дао:
 Створио се край мора бисером;
 Где девойке на воду долазе,
 Купиле га себи у недарца,
 Низале га на зелену свилу,
 Метале га себи под гр'оца,
 Слушао є, шта коя говори;
 Говорила свака о својему,
 Говорила драга и о нѣму.

і.

О Кралѣвићу Марку и Вили бродаркињи.

Гором' ездѣ Кралѣвићу Марку,
 Гором' ездѣ чарну гору куне:
 „Бог т' убио мила чарна горо,
 „Кад' у теби ладне воде нема!“
 Ал' покличе из' горице вила:
 „Не кун' Марко, не кун' чарне горе;
 „У горици ладне воде има,
 „Ал' є на нѣой вила бродаркиня,

„Код' коє є бродарина скупа:
 „Од' Юнака и ноге руке,
 „Од' коньца ноге све четири:
 „Узми путат, на ліву страну,
 „Па ћеш наћи бунар воде ладне,
 Кад' є Марко разабрао речи,
 Разабрао шта му вила каже,
 Узе пушку на ліву руку,
 Па отиде у гору зелену,
 Да потражи бунар воде ладне, —
 И он' нађе бунар воде ладне.
 Ту є вила под елом' заспала,
 Заспала є ка' што нигда ніє.
 Марко дође бунар' води ладной,
 Те се напи воде баш до волѣ.
 Затим' пође кроз' ту гору чарну.
 Ал' с' пробуди вила бродаркиня,
 Пробуди се дає Бог убіє,
 Па беседи Кралѣвићу Марку:
 „Стан' почекай незнана деліо!
 „Те ми плати мою воду ладну:
 „Од' юнака и ноге и руке,
 „Од' коньца ноге све четири!
 Ал' є Марко вили говоріо:
 „Окан' ме се вило бродаркиньо;
 „Видиш', море, да сам' оболео,
 „Од болести тешке срдоболѣ:
 „Да ти дадем' млого пусто благо!“

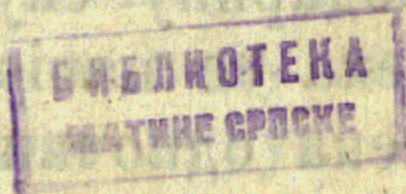
„Ал' я блага, вели, и негледим';
 „Да я оћу блага узимати:
 „Чарну б' гору златом' накитила,
 „Са бисером' и драгим' каменѣм,
 „Већ' я оћу и ноге и руке,
 „Од' конѣца ноге све четири.“
 На то Марко вили одговара:
 „Таком' Бога вило бродаркиньо,
 „Недам' теби таке бродарине,
 „Док' я видим' на меника главе,
 „Док' я видим' оно јарко сунце.“
 „Па још рече Кралѣвићу Марко;
 „Тако т' Бога вило бродаркиньо,
 „Де погледай у то јарко Сунце,
 „Кое но є мое нужде сведок;“
 „Зла несрећа нѡйзи доскочила,
 „Те и' у јарко погледала Сунце:
 Трже Марко змию од пояса,
 Те погуби вилу бродаркиню,
 И опрости бродарину скупу:
 Кое жедан' нека се напје,
 Ко уморан' нека одпочине!

к.,

Смешно Чудо.

Видо чудо и нагледа га се,
 Де иђаше патка поткована,

А біела гуска оседлана,
 Іош на вуку капа од самура,
 На међеду зелена долама,
 На півцу ковчали чакшире,
 На лисици лієпа ћердана,
 А на зецу свилене димліє. —
 Не чудим' се патки полкованой,
 Ни біелой гуски оседланой,
 Нит' вуковой капи од самура,
 Ни међеду зеленой долами,
 Ни Лисици ни нѣну ћердану,
 Ни півцу ковчали чакширам';
 Но се чудим' зецу димлијама:
 Куд' се вере, како неиздере!

ГГ. ПРЕНУМЕРАНТИ.

БЕОГРАДСКО ОКРУЖЪ.

*Послато из' канц. ср. врач. од г. Николе
Богдановића, Бре.*

ГГ. Гаврило Х. Поповић, срескiй старешина;
Тодор Стевчић и Јанко С. Марковић, писари
срески; Борђе Вишњић, економ; Илiя Кузма-
новић, Любомир Хаџић, правник, и Никола Бог-
дановић, Бра. . . . . Свега 7. књига.

*Скупiо г. Ђока Остоић, писар обшт. Кумо-
драшке.*

Павле Живановић, кмет, за синове: Ранка
и Младена, ученике; Митар' Живановић, за сина
Тому и синовца Димитрија, ученике; Иван Сте-
пановић, за сина Степана; Тодор' Станковић,
кмет' раковичкiй; за сина Милоя, ученика; Илiя
Пауновић, за сина Милића; Филип Николић,
меанц. на Торлаку; Михаил' Детлић, Бураћ
Бабић, Бураћ Јовановић, Милан Митровић и
Танасiе Милановић, сви из' Кумодража. 14. к,

*Скупiо г. Михайло Драгойловић, учитель Же-
лѣзничке школе.*

Ученици I. разреда те школе: Новак' Прай-
зовић, Милан Ранковић, Танасiе Златановић;
ученици II. разреда: Милосав' Мильковић, Ми-

лош Урошевић, и Милисав Воиновић; далѣ:
Борђе Ц. Борђевић, за сина Живка, Янко Кос-
тић, трговац; Милован Милошевић, Павле Пе-
тровић и Петар Крстић, земљодѣлци . . 11. в.

Послато из Колубарског среза.

*Уписани код г. Неделька М. Петровића,
практиканта пошенутог среза.*

ГГ. Тодор' Лазаревић, свешт. Шопићскій;
Тома Ненадовић, учитель; Велимир Марковић,
писар' общине Шопићске, за сина Алексу учен.
Милош Борђевић, председник суда общине Пет-
чанске; Лука Илић, писар' общине Барошевачке;
Пикифор М. Николић, писар' общине Петчанске,
Міяйло Симић, пандур, за сина Драгомира учен.
Вићентије Петронієвић, из' Шопића, за синове:
Мирована и Милоя, ученике. Живко Перишић;
из' Венчаана. . . . . Свега 9 кнѣига.

КРАИНСКО ОКРУЖЪ.

Неготина.

*Уписани код г. Михайла Атанасієвића,
учитеља.*

Г. Церсида Анђелића; ученици I. разреда,
I. оделеня основне Неготинске школе: Крста
Милоєвић, Никола Винцеларић, Петар' Ранковић,
Стоян А. Борђевић и Борђе Јовановић.

Послато из' Д. Милановца.

*Уписани код два пріятеља: поштара Раке и
учитеља Мате.*

ГГ. Станое Аћимовић, парох Црнајскій за
ѣер Юлію, ученицу; Димитріє Поповић, парох

Д. Милановачкій, за сина Любомира, ученика; Никола Шалитраровић, учитель у Свиници; Коста Јовановић, учитель у Црнајки; Міяјло Еремић, кафеція, онд; Лазар Дачић, колція на Бердапу; Борђе Симерковић, меанція у Рудной Глави; Никола Игњатовић, чувар' телеграфског вода; Траило Лападатовић, меанція; Тодор' Николић, терзія; Васа Стояновић, латин, меанція, за сина Јована, ученика; Јован Ристић, тишлер; Илія Миленковић, шпекулант; Панта Весић, земљодѣлац; Јоца Ракић и Живко Борђевић, калфе лебарске; Јован Борђевић, калфа трг. . . 17. к

*Скупіо г. Милош С. Бабић, писар' среза
Поречкоречког.*

ГГ. Глогоріе Јовановић, практ. при истом срезу; Марко Перић, стариј учитель; Матія Ж. Букић, писар примирит. Мошничког суда; Илія Райковић, Никола Јовановић и Павле Обрадовић, трговци; Тодор' Борђевић, дунђерскій устабаца.
Свега 7. кнѣига.

Послато из' Кладова.

*Скупила г. Ефимія Симића, воспитателька.
ученице I. разреда основне Кладовске школе:*

ГГ. Ана Јанковић, Елена Михайловић, Јованка Стаменковић, Сока Обреновић, Любица Бурић; ученице II. разреда: Катарина Армашевић, Мариюца Николаевић, Войкица Маринковић, Ружа Настасіевић; ученице III. разреда: Софія Петровић, Елисавета Максимовић, Катарина Димитріевић' Бурђица Јовановић; ученице IV. разреда: Елена Николаевић и Елена Рашић.

ГГ. Єфимія Самића, воспитателька; Милева, супруга г. Панаіота Саядуловића; Милева, попадія, из' Веланице. Г. Борђе Колцић, из' Текіє.
Свега 19. кнѣига

Послато из' Майдан-Пека.

Уписани код г. Трифуна Варниччића, поштара.

ГГ. Антоніє Алексієвић, парох Майданпекскій; Алекса Шуйкаловић, учитель; Іосиф Седелиный, надзиратель Рудокопа, за сина Юліюса, Димитріє Бошковић, трговац; Миша Боркаш; за ћер' Милеву; Ранко Поповић, за супругу своју Драгу; Бока Ђрсеновац' и Петар Илић, тргов. Милан Мильковић, меанція, Велько Траиловић, окнар; за сина Душана; Димитріє Поповић, шускалфа; Димитріє Бошковић, за синовца Радомира; Трифун Варниччић, поштар; за унука Тришу.
Свега 14 кнѣига.

Брза Паланка.

Уписани код г. Симе Аћимовића поштара.

ГГ. Манойло Живковић, Крета Ценић и Живко Милошевић, трговци. Сава Пауновић, шпекулант. Неделько Андреєвић, латов. Илія Ракић, кафеція. . . . . Свега 6 кнѣига.

КРУШЕВАЧКО ОКРУЖЬ.

Послато из Трстеника.

Скупіо г. Єремія Тошић, учитель основне Трстеничке школе.

Братство Монастира Любостинѣ:

ГГ. Макаріє, намесник; Данило, економ; Никифор, Моисей, и Вићентіє; Єромонаси.

ГГ. Єремія Тошић, учитель, за свог учен. Гаврила; Євтиміє Поповић, ація, за унука Сретена, ученика; Станія, воспитателька, за ћер Ракилу; Тодосіє Петковић, за сина Михайла, учен. Василіє Миловановић, за супругу Анку; Сима Вукчевић, за брата Станойла, ученика, Стеван Борђевић, за сина Михайла, ученика, Илія М. Вукчевић, за сина Велимира, ученика; Милун Борђевић, за сина Милисава, ученика; Василіє Радовановић, за сестру Катарину, Атанасіє Милошевић, калфа. Борђе Градиштанац, дућанція. Алекса Борђевић, кафеція. Ранко Милићевић и Павле Петровић, ученици IV. разр. Јосиф Глишић учен. III. разр. Јосиф Миловановић, бакал. Ученици II. разреда: Павле Павловић, Милорад Євремовић, Милован Никић, Нестор Ракезић. ученици I. раз. Яков Кнежевић, из Подгорице; Павле Павловић, Новица Атанцковић; Міят С. Марковић, калайція. . . . . 30 к.

Послато из Јошаничке Банѣ.

Скупіо г. Милан Прибаковић, срескіј писар:

ГГ. Алекса Миловановић, практ. среза Јошанич. Милан Марковић, писар обштин. Видосав Кнежевић, писар општи. Рватске; Миленко Борђевић, писар општи. Роч. Јован Павловић свештеник Врбнич. Василіє Симоновић, свештеник Бељач. Борђе Лапчевић, писар општи. Єламач. Милић Поповић, свешт. Павлич. Андрея Лужнянин коман. II. батл Јошаанич Јован Чулић, учите; Кузман Стевановић, писар општи. Ново-селске; Павле Јанковић писар општ. Криворечке. 13 к.

Уписани код г. Богдана Арсића писара Козничког среза.

ГГ. Сима Милутиновић, ерескiй стареш. за сина Драгутина; Сава Марковић, баталiон. коман. народ. войс. Јосиф Петровић и Михаил Поповић, свештеници Трновачки; Лука Поповић учитель Кожетински Тома Стаматовић, учитель Трновачкiй Борђе Петровић, писар обштине Бруске; Милић Вучковић кмет обштине Кожетинске; Никола Милосавлѣвић, за синовца Любомира, ученика II. раз. основ. школе; Илiя Янковић, за сина Ђорџа ученика III. разреда Милун Мивић, трговац из Кожетина, Благоѡ Филиповић, свешт. Брускiй; Милан Борђевић писар обшт. Бруске. свега . . . . . 15. к.

КРАГУЋВАЧКО ОКРУЖЪ.

Скупила г. Станка Стоилов учителька III. и IV. разреда основне Крагуѡвачке школе.

ГГ. Дрголюб Бурић, ученик III разреда, за сестре Драгињу, Любицу и Ленку, Милица Буричић, ученица IV. разреда за браћу: Миливоя и Димњана, и сестре Лепосаву и Драгињу — Госпоице: Елена Карић; учителька I. разреда; Ленка Лукић, Персида Вуковић, за сестру Любицу, ученицу III. разреда. — Госпође: Христина Цветковић, за сина Драгутина, и ћер Милеву; Стевана Атанасковић, за сина Любомира, и ћер Любицу; Марија Грудич, за сина Воислава. Г. Живко Голубовић. трговац за ћер Милеву; Анка Богдновић, ученица IV, разреда; Станисава Тодоровић и Елена Ромуловић, ученице III разреда Милка Мирковић, ученица I. разреда. св. 12 к.

Послато из варошице Раче.
*Скупіо Милосав Цветковић ученик IV. разр.
 основне Рачке школе.*

ГГ. Ученици IV. раз. исте школе: Новак Міяйловић, Панта Милосављевић, Борђа Радић, Живоин Стојановић, Андрија Антонієвић, Павле Прокић, Петар Савић, Владимир Савић. Димитріє Живоновић и Милосав Филиповић. ученици III. разреда: Аврам Миленковић, Живоин Живоновић, Никола Димитрієвић и Міяйло Стаменковић. . . . . 14 к.

Уписане код г. Маріє Ђуричића, воспитательке

ГГ. Магдалена Ковачевићка, Милунка Павловића, Милка Цветковића и госпоица Любица Маршићанина, за сестру Богиню. — ученице II. разреда основне Рачанске школе: Марія Милієвић, Єлена Цветковић, Круна Првуловић, Марія Јовановић, Томанія Станковић, Персида Симић за сестру Милеву, ученицу I. разреда, Драгиня Јанка Бацака, ученица I. разреда. — Илинка Станковић, учителѣва за супруга. — . 12 к.

КНЯЖЕВАЧКО ОКРУЖЉЬ.

Уписани код г. Стоића Стефанов. учит. II. разреда основне Княжевачке школе.

ГГ. Јоца Наумовић, окр началник, за сина Михаила, ученика II. разреда; Тодор Огняновић, председник окр. суда, за сина Михаила, ученика II. разреда; Милія Павловић, член окр. суда, за сина Борђа, ученика II. разреда; Радомир Вучковић, капетан, за сина Милана, ученика II. разреда; Радисав Симић, кмет общтине ново-анке;

Никола Вельковић. учитељ III. и IV. разреда; Благоє Живановић, Тодор Ранђеловић, Станисав Станковић, Светозар Вучић, Милутин Костић, Илія Паранос, Јован Стефановић, Лазар Игњатовић Живко Стојановић, Радисав Милосављвић, — трговци. — Миливоє и браћа Коцићи; Милоје Веселиновић, за сина Михаила, ученика II. разреда; Трендафил Трояновић, за сина Милорада, ученика II. разреда; Ночола Борђевић, за супругу Васиљу; Светозар Поповић, званичник; Миливоє Митровић, за сина Любомира, Илія Стефановић, молер; Јован Р. Јовановић, писар Єлеманскій. — ученици II. разреда основ. Княжевачке школе: Никола Вельковић, Петар Цветковић, Јован Милойковић, Владимир Цветковић, Живоин Бонић, Светозар Живковић, Петар Костић, Стеван Веселиновић, Танасіє Милойковић, Лазар Ристић, Сава Поповић и Стеван Стоилковић. — Димитріє Јовановић, парох Княжевачкій; Борђе Вукадиновић, за сина Гавру, ученика II. разреда; Нака Веселиновић, за сина Ранђела, ученика II. разреда; Јован Милиђевић, за сина Николу, ученика III. разреда; Любомир Божиновић, ученик IV. разреда. . . . . 42 к.

Скупила г. Піяда Миротванска, воспитатељка женске младежи у Княжевцу.

ГГ. Стефан Райковић, ученик IV. раз. осн. школе; Любомир Петровић и Никола Миличевић ученици III. разреда; Роксанда Максимовић, Вида Паунковић, Єлена Петровић и Милева Ацића, — све ученице IV. разреда. — ученице III. разреда: Єлена Пейчиновић и Роксанда Јвоше-

вић. — ученице II. разреда: Марія Огняновић и Юліана Огняновић, Марія Пешић, ученица I. разреда. . . . . 12. к.

Скупіо г. Аерам Ракић, поштар Княжевачке поште.

ГГ. Марія I. Наумовић, Станка Мачай, Антоніе I. Шункарац, за брата Димитріја, гимназ.; Радомир Вучковић, секретар окр. началничества, за кћер Анку, ученицу; Гавра Анчић, трговац, за Милицу, ученицу; Стевча Николић, полицај, Никола Цветковић, учитель Ново-Анске школе, за сина Михаила; Ица Груић, главный кмет дебелечкии, за синовца Божиана; Живко Живадиновић, трговац, из Кожеља, за унука Живадина; Атанасіе Паунковић, писар Ново-Анскій; Борго Ниновић, из Новог ана, за сина Николу, ученика; Мирован Пейчиновић, помоћник окр. Началничества. . . . . 12 к.

Уписани код г. Тодора Младеновића, писара Началничества.

ГГ. Милан Милошевић, Марко Живковић, за кћер Милеву; Раша Вельковић, Браћа Гойковићи, Стојан Срећковић, Радисав Симић и Стеван Младеновић, — сви из Княжевца. — . . . 7 к.

ПОДРИНСКО ОКРУЖЪ.

Скупіо г. Срећко Поповић, учитель.

ГГ. Игњат Баић прота; Димитріе Трифуновић и Радосав Поповић, свештеници; Милан Настић, учитель; Јован Лазаревић, велико-купац; Ђвта Драгићевић, ученик II. разреда. . . . . 6 к.

Скупіо г. Ђорђе П. Струнцалић, телеграфиста.

ГГ. Игњат Лукић, шнайдер; Гаврил Солдатовић, практ. окр. Началства; Лука Манойловић, писар суда; М. Јовановић, практ. суда, за Косту Петровића, ученика III. гимназіе; Маринко Поповић, практ. суда, за свог брата, ученика IV. реалке. . . . . 5 к.

Послато из Параћина.

Уписаки код г. Міяила Јовановића, писара среза Параћинског.

ГГ. Михаил Јовановић, срескій писар. за своју кћер Ангелину; Михаил И. Павловић, Коста М. Димовић, Лазар М. Димовић, Тодосіе Поповић и Манча Стоильковић, сви трговци. 6. к.

УЖИЧКО ОКРУЖЪ.

Уписаки код г. Ефрема Раића, секрет. окр. Началничества.

ГГ. Василіе Д. Мацаревнћ, председник суда; Неша Орловић, началник среза златиборског; Јован Живић, рукователъ телегр. надлежateljства; Гргур Миловановић, секретар суда Ужичког; Милош М. Илић, телеграфиста; Милан В. Райковић, писар I. кл. среза Златиборског; Васа Н. Костић, II. кл. писар чреза Златиборског; Панта Јовановић, писар среза црногорског; Обрад М. Миљинковић, писар началничества; Јован Станић архивар суда; Филип Раић и Петар Молеровић, писари окр. суда; Фрайла Перса Стевана Раића, члена суда; практиканти началства; Живко Митровић, Сретен М. Лекић, Антоніе

Петронієвић, Никола Смаћић, Атанасіє Поповић, Стеван М. Радуловић, Петар Милановић и Лука Р. Лазић. — Ђфрем Николић практ. среза Златиборског; Светислав Ђ. Пантелић, Милош Р. Кулић и Стеван Мићић, практиканти окр. суда; Алекса Димитрієвић, писар, окр. суда; Петар Райковић, председник обштинског суда; Михаил Радуловић и Михаил Поповић, свештеници Ужички; Захарія Захарић; парох хреманскіи; Радован Трифуновић, парох стапарскій Василиє С. Ягодић, учитель III. разреда; Милета Становић, учитель I. разреда II. одељења; Чедомиль Т. Андреєвић, син кнеза Томе; Илія Марковић, бив. ђумруція; Јован Дамяновић, помоћ. кмета; Тодосіє Т. Радовић, трговац; Никола Миловановић, шпекулант; Кирил Борисавлѣвић, трговац из нове вароши; Јован Борисавлѣвић, шнайдер; Јован Б. Спасоєвић, куюнція; Милан Лекић за сина Вукадина, ученика; Алекса Т. Марковић, кафеція; Сретен Кирицић, шустер; Любомир Стојановић, син Васе Мостарца; Сретен Тешић, за сина Станишу; Лука П. Јокановић, за сина Михаила и свастића Радомира Ђв. Раића; Вукашин Кандић, ученик II. разр. реалке, за сестрића Любомира Ђв. Раића. . . . . 50 в.

Уписани код г. Ангелине Мойсиловића воспит. женске млад.

Ученице I. раз. Пола Райчић, за брата Душана; Ката Ђвтовића; учен. II. разреда: Пола Раића, и Христина Станића; Милева Бађевића, учен. III. разреда; Лепосава Васића, Милка Николића, и Јованка Марића, ученице IV разреда. свега. 8 в.

ИВАНЬИЦА.

Уписани код г. Луке Ђ. Бојовића прак. среза Моравичког.

ГГ. Стеван С. Дробњак, пракит. среза Моравичког, Милован И. Шљивић, практ. истога среза за ћер Иконію, Любомир Ђ. Матић, надзират. барутане Иванич. магац. Јован Јакшић, учитель школе Милацанске, Јован Главинић, член обшт. суда Иванич. за сина Тодора, Петар Стевановић преседник обштине Шумњанске; Милан Пурић, трговац, за ћер Милеву; Тимотије Андрић, надзир. школ. за сина Мирка, Боле Вучковић, терзія за сина Спиру; Јован Стевановић, трговац; Милан Павлићевић, трговац; Илія Василић, бакалин, за сина Антонія Игњат Дрндар. трговац за сина Милована, Тешман Симић, чарукџія; Тома Б. Мутап. препишчик; Неша Костић, бояџія, за синовца Спасу, Живко Орловић, симиџія за синовицу Драгињу; Лука Ђ. Бојовић, практикант среза Моравичког. . . . свега. 18 к.

ЧАЧАНСКО ОКРУЖЉЕ.

Уписани код г. Радисава Таловића, учителя основне Чачанске школе.

ГГ. Сретен Поповић, свештеник; за ћер Милеву; Лазар Тодосієвић, учитель и ђакон; Радивоје Тодоровић, учитель III. и IV. разреда; Антоніе Баић, полицај; Ранко Б. Тайсић из Пукова; Андрија Вукомановић, бояџія; Любомир Игњатовић, за брата Добросава, ученика; Светислав Тайсић, Вовслав Дамњановић, Јован Поповић, Спасоје Петровић, и Любомир Станковић, ученици IV. разреда; ученици III. разреда: Арсе-

ніє Благоевић, Василіє Гавриловић, Милован Лазовић и Воислав Андриєвић; ученици II. разреда Ранко Майсторовић, Ђздимир Ђчменичић, Димитриє Лазовић, Костантин Радовић, Чедомир Драгићевић, Бурђе Мандић и Алекса Ђосић, ученици I. разреда: Любомир Бранковић, Живоин Тайсић, Велько Ђорђевић, Никифор Васић, Стефан Обрадовић. Јовица Лазовић, Радован Симовић Милош Мойсиловић, Велько Затежић, Яћим Петковић, Џ. Велько Ђуровић, Стефан Илійћ, дунџерин, за синовца Илію ученика III. разреда.

КАРАНОВАЦ.

Уписани код г. Синадина Матовића, препишчика у канцаларији Карановачког среза.

ГГ. Вуица I. Алексић, поднаред. и писар арт. управе, за брата Милана; Коста, Ранко, Нешо и Пегар; браћа Миликићи, за сестричину Перку; Сретен Марковић, абаџија; Сретен Мойсиловић, за сина Радойка; Антоніє Симовић, за сина Косту; Марко Ђорђевић, бакалин; Миленко Пешић, за сина Крсмана; Глигоріє Јнић, кафеџибаша; Јован Раденковић, калфа терзиск.й; Милисав Миливоєвић, абаџија; Светозар Николић мумџија; Лазар Петровић, терзија; Светозар Клисарић, кантарџија; Саво Велимировић, буљукбаша барутане Карановачке; Ђорђе Радосавлџвић, и Марко Петровић, калфе терзиске; Неделько Аврамовић, калфа пекарски; Танасіє Спировић, кафеџија. . . . свега. 18 к.

ШАБАЦ.

Уписани код г. Димитрија Вучковића секрет.

Шаб. конзист.

ГГ. Любинко Поповић, преседник конзис-

торіє, Никола Васић, и Данило Петровић, членови; Димитріє Вучковић, секретар, Павле Крстић, писар; Самуило архимандрит манастира Петковице; Мелетіє Игуман манастира Чокешине; Пантелеймон, намесник манастира Петковице; Атанасіє наместник манастира Чокешине; Живко Марковић, парох Белоречкій; Живоин Петровић, Глушачкій, Любомир Зравковић, магазиція
 . . . . . свега. 12 к.

ЯГОДИНА.

Уписани код г. Николе М. Требиньца писара окр. начальчества.

ГГ. Светозар М. Томић, секретар окр. началнич. Петар Радойковић, шпекулант; Атанасіє Димић, меанція; Василіє Димић ученик I. раз. гимназіє Бока Стефановић, и Димитріє Петковић, трговци; Никола Милановић, абація; Живко Вучић, сарач; Стеван Јовановић, ученик IV. разреда; Јован Весић, праят. начлничества. 11 к.

ДОЦНЕ ПРИПОСЛАТО ИЗ СМЕДЕРЕВА.

Уписани код г. Мих. Миленков. писара Смедеревског ђумрука.

ГГ. Аксентіє Міяйлов секрет. нач. Живко Вуковић проц. ђумр. Смедер. Димитріє Стояновић амб. Любомир С. Марковић и Јован Н. Аврамовић писари началн. — Петар Николаєв. и Петар Ђ. Ивановић, практ. Ђумр. Максим Раичевић, писар обшт. суда; практ. началн. Павле Р. Савић; Димитріє Ђорђевић. Атанасіє Майсторовић.

— Коста Цветковић, пандур; Стеван Ђорђевић,
Милош Милетић, Профир Д. Димић, Никола Ва-
силъвић и Арсеније П. Ђорђевић, трговци. Ди-
митрије П. Димић, дуванџија. . . . свега 18 кн.

Штампарске погрешке.

На	страни,	врсти,	у место,	читай :
"	3.	19.	укроћеню,	укроченю.
"	4.	28.	пећалног,	печалног.
"	5.	4.	„декламација“	„Декламација.“
"	11.	12.	друзи,	друзи.
"	13.	10.	доста,	доста.
"	20.	24.	преспѣло,	приспѣло.
"	20.	27.	было,	были.
"	21.	2.	вируете,	веруете.
"	28.	12.	валая,	валя.
"	29.	1.	незначи,	неназначи.
"	35.	14.	по,	па.

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

РП Ср Т 66

1867. 1